

Xin
Quý Vị
Cứ Hỏi
Trẻ Em Không
Thể Chờ Đợi.

Sơ Sanh đến Sáu Tuổi

Tăng Trưởng & Phát Triển

Bảng Hướng Dẫn

Mặc dù bảng hướng dẫn được viết cho cha mẹ, nhưng bất cứ ai biết hoặc làm việc với trẻ em đều sẽ thấy là bảng này rất hữu ích.

Tại Sao

Bảng lọc lựa trước này là một cách giúp quý vị nhận ra mâu ch้อง những trở ngại trong các lãnh vực thị giác, thính giác và phát triển của đứa trẻ. Bảng này sẽ giúp quý vị nhìn toàn diện đứa trẻ. Quý vị sẽ quan sát mức phát triển của đứa trẻ trong các lãnh vực suy nghĩ, khả năng giao tiếp, nghe, nói và hoạt động. Một số khả năng hoạt động sử dụng các bắp thịt nhỏ (như ngón tay), các khả năng hoạt động khác sử dụng các bắp thịt lớn (như chân). Quan sát thị giác và thính giác của trẻ em thuộc mọi hạng tuổi là điều quan trọng. **QUAN TRỌNG!** Bảng này sẽ giúp quý vị theo dõi về thị giác, thính giác và mức phát triển của con em quý vị, và được soạn ra không phải để trắc nghiệm, đánh giá hoặc thẩm định về mức phát triển.

Bảng Cách Nào

Trong phần nói về mỗi hạng tuổi đều có liệt kê các hoạt động mà phần lớn các em có thể làm được vào một lúc nào đó trong khoảng tuổi thứ nhất và tuổi thứ nhì của phần đó. Thí dụ, khi được 12 tháng, đa số trẻ em đều sẽ có thể làm được tất cả những hoạt động được liệt kê trong phần nói về trẻ em từ 6 đến 12 tháng. Tuy nhiên, đa số các em này sẽ không thể làm được tất cả những hoạt động này lúc mới được 6 tháng. Tương tự như vậy đối với mỗi phần. Do đó, xin quý vị đừng quá quan tâm khi đứa trẻ ở giai đoạn bắt đầu của lớp tuổi mà không thể làm được tất cả mọi hoạt động. Vì trẻ em phát triển với mức độ khác nhau, xin quý vị đừng hốt hoảng chỉ vì đứa trẻ có vẻ hơi chậm trong một hoạt động nào đó.

Hãy đọc các hoạt động được liệt kê theo tuổi của đứa trẻ và trong phần thị giác và thính giác. Quan sát và lắng nghe khi đứa trẻ chơi đùa. Đứa trẻ có làm được các hoạt động

đó không? Điều quan trọng là đứa trẻ phải có thì giờ, có chỗ và vật dụng cần thiết cho mỗi hoạt động. Thí dụ, đừng nói rằng đứa trẻ không thể vẽ được mặt người nếu quý vị không đưa cho đứa trẻ giấy và viết chì hoặc viết màu bằng sáp.

Có thể quý vị muốn quan sát và lắng nghe đứa trẻ trong vài ngày, dùng bảng hướng dẫn và ghi nhận bất cứ những quan ngại nào quý vị có thể có. Nếu đứa trẻ ở mức tuổi trên trong một phần mà không thể làm được tất cả mọi hoạt động trong phần đó, thì gia đình có thể chia sẻ những quan sát của họ với một chuyên viên là người có thể quan sát kỹ hơn mức phát triển của đứa trẻ.

Khi Nào

Hãy quan sát và lắng nghe khi đứa trẻ chơi đùa. Quý vị tìm xem thông thường đứa trẻ hoạt động như thế nào. **ĐÙNG DÙNG BẢNG NÀY KHI ĐỨA TRẺ BỊ BỆNH, MỆT HOẶC KHÓ CHỊU.**

Kế Tiếp Là Gì

Quý vị có thể gọi số điện thoại Trực Tiếp của Healthy Mothers/Healthy Babies được liệt kê dưới đây để biết tên của Phối Trí Viên Trưởng về Tài Nguyên Gia Đình (FRC) địa phương trong khu vực của quý vị nếu quý vị có quan ngại về mức phát triển của đứa trẻ. Ngoài ra, bác sĩ của đứa trẻ, bộ y tế hoặc khu học chánh có thể giúp các gia đình và quý vị tìm được một cơ quan ở gần nhà có thể khám nghiệm đầy đủ hơn về mức phát triển, thị giác và/or thính giác của đứa trẻ.

Thị giác *Con quý vị có...*

- Tiếp xúc bằng mắt (nhìn vào mắt quý vị)
- Nhìn theo một vật di động
- Đè hoặc bò mà ít khi đụng vào đồ vật
- Nhìn người và vật bằng cả hai mắt
- Cầm đồ vật ở một khoảng cách bình thường (sau 6 tháng)
- Đè hoặc bò một cách liên tục qua những chỗ có bóng mát hoặc những chỗ trống khác nhau (thảm, gạch)
- Nhìn người và vật mà không phải lé mắt hoặc néo mắt (sau 9 tháng)
- Mắt trong sáng, không bị đỏ hoặc chảy nước mắt

Thính giác *Con quý vị có...*

- Tỏ vẻ biết các tiếng động trong nhà (điện thoại, tiếng gỗ cửa, TV)
- Nói giọng không lớn quá hoặc không nhỏ quá
- Chơi với những đồ chơi phát ra tiếng động (kêu lách cách, tiếng chuông)
- Nhái các tiếng động (sau 1 tuổi)
- Dùng vài chữ có chữ cuối (như "s" và "ing" trong tiếng Anh) sau hai tuổi
- Làm theo lời chỉ dẫn
- Giữ mức âm thanh vừa phải của TV hoặc radio
- Nghe kể chuyện, đĩa hát, hoặc TV một cách dễ dàng
- Nói cho hầu hết mọi người đều hiểu được (nếu trên 2 tuổi rưỡi)
- Đến với quý vị khi được gọi từ một phòng khác (sau 2 tuổi)

Funding by the Department
of Social & Health Services

Website của chúng tôi là:
<http://www1.dshs.wa.gov/iteip/>

Healthy Mothers, Healthy Babies
COALITION OF WASHINGTON STATE

I-800-322-2588

711 (tty relay) www.hmbwa.org

Statewide Information and Referral Line

Sơ Sanh đến Sáu Tuổi Tăng Trưởng & Phát Triển

Sơ Sanh đến 3 Tháng *Con quý vị có...*

- Nhắc đâu và ngực lên khi nằm sấp
- Cử động tay chân dễ dàng
- Nhìn theo cử động của quý vị bằng cách quay đầu qua lại
- Bú bình sữa hoặc vú mẹ một cách gọn gàng
- Giụt mình hoặc khóc khi có tiếng động bất chợt
- Nhìn và quan sát gương mặt quý vị
- Kêu ùng ục hoặc bi bô
- Cười với khi quý vị cười hoặc nói
- Nín dễ dàng khi được vỗ về

3 đến 6 Tháng *Con quý vị có...*

- Nằm ngủ và chơi với chân mình
- Nằm sấp, chống tay nhắc ngực và đầu lên
- Ngẩng đầu thẳng lên và vũng vàng mà không cần đỡ
- Lật sấp và lật ngửa
- Chơi với hai tay mình bằng cách xoa vào nhau
- Với tay lấy đồ chơi
- Nhật đồ chơi trong tầm tay
- Quay đầu về phía tiếng động
- Tạo ra nhiều âm thanh khác nhau
- Cười lớn tiếng
- Tìm cách biểu lộ ý thích và không thích

6 đến 12 Tháng *Con quý vị có...*

- Tự đứng lên khi được giúp một chút
- Ngồi xuống và chơi đồ chơi mà không cần giúp
- Chuyển đồ vật từ tay này sang tay kia
- Tự bốc đồ ăn để ăn
- Bắt chước vẫy tay chào từ giã
- Cho biết nhu cầu của mình bằng cử động và âm thanh
- Bắt chước tiếng nói (“ba-ba”, “ga-ga”)
- Luân phiên chơi với người lớn (hành động, âm thanh, hoặc vẻ mặt)
- Cho quý vị biết là em hiểu được câu hỏi đơn giản (“Con muốn nữa không?”)
- Biết phân biệt cha mẹ với người lạ

12 đến 18 Tháng *Con quý vị có...*

- Bước đi một mình
- Nhật những vật nhỏ (cỡ trái nho)
- Cất đồ vật vào hộp và đổ ra
- Xếp đồ vật chồng lên nhau
- Tự ăn bằng muỗng
- Nói hai hoặc ba chữ ngoài chữ “Má” hoặc “Ba”
- Xin đồ vật bằng cách dùng lời nói
- Ăn và uống bằng ly, làm đổ chút ít
- Chỉ vào một vài đồ vật hoặc hình ảnh khi nghe tên

18 đến 2 Năm *Con quý vị có...*

- Đị lên và xuống cầu thang khi được dắt tay
- Vẽ nguệch ngoạc
- Nhún mình theo điệu nhạc
- Ghép hai chữ với nhau (“nước nữa”)
- Bắt đầu hỏi, (“nước?”, “bye-bye?”)
- Tự ăn bánh mì, cắn từng miếng
- Cởi giày và vớ
- Xem truyện bằng tranh với người lớn
- Làm những chọn lựa đơn giản về đồ chơi (tranh ghép hay xe vận tải)
- Bắt chước trò chơi của trẻ khác (đổ cát, ném banh)

2 đến 3 Tuổi *Con quý vị có...*

- Đì vũng, chạy, ngừng, bước lên, và ngồi xổm xuống
- Xếp 3 món hoặc nhiều vật chồng lên nhau
- Tự dùng muỗng và ly
- Làm theo những chỉ dẫn có hai phần (“Lấy cuốn sách và để lên bàn”)
- Kể tên được năm hoặc sáu bộ phận trên cơ thể
- Trò chuyện bằng những câu đơn giản
- Trả lời những câu hỏi đơn giản như “cái gì” và “làm gì” (“Con muốn ăn gì vào buổi trưa?”)
- Chỉ hoặc nói tên đồ vật khi biết cách sử dụng (“Con uống bằng cái gì?”)
- Giúp đỡ trong các việc làm đơn giản (nhặt đồ chơi)
- Thường dùng những câu có 2-3 chữ

Đối Với Cha Mẹ. Là cha mẹ, quý vị là người quan trọng nhất trong cuộc đời của con mình. Quý vị biết rõ con của mình nhất. Nếu quý vị có quan ngại về mức phát triển của con em, quý vị có thể yêu cầu một cuộc khảo sát. Xin quý vị cứ hỏi nếu có bất cứ thắc mắc hoặc quan ngại nào. Xin liên lạc với Healthy Mothers, Healthy Babies số 1-800-322-2588 để biết tên của Phối Trí Viên về Tài Nguyên Gia Đình (FRC) tại địa phương là người có thể giúp đỡ quý vị.

Đối Với Các Nơi Chăm Sóc Sức Khỏe. Trẻ em tăng trưởng và phát triển bằng nhiều cách khác nhau. Xin cố gắng giải thích thường xuyên cho các gia đình biết về mức phát triển của con em họ. Hãy hỏi họ về những khả năng mới mà con em họ vừa học được là gì, những quan ngại nào họ có thể có và chia sẻ với họ những điều quý vị quan sát thấy. Hãy cho các gia đình biết rằng nếu có những quan ngại, thì họ có thể được giải thích và giúp đỡ thêm bằng cách liên lạc với số điện thoại của Healthy Mothers, Healthy Babies (HM/HB). Nhân viên ở đó sẽ giới thiệu họ cho Phối Trí Viên về Tài Nguyên Gia Đình (FRC) địa phương trong khu vực của họ. Quý vị cũng có thể liên lạc với HM/HB để xin tên và số điện thoại của FRC và chia sẻ những chi tiết này với gia đình đó một cách trực tiếp.

3 đến 4 Tuổi *Con quý vị có...*

- Nhảy, chạy, ném, leo trèo, giữ thăng bằng giỏi
- Dùng bút màu bằng sáp để vẽ vòng tròn, đường thẳng, và đường chéo nhau
- Dùng đồ chơi và các vật liệu khác để đóng kịch
- Thích sách hình và thích nghe đọc chuyện
- Hiểu những chữ nói về vị trí đồ vật (sau, dưới, trong, trên)
- Dùng chữ dễ hiểu
- Hỏi rất nhiều câu hỏi “tại sao” và “cái gì”
- Thích chơi đùa với các trẻ em khác
- Đôi khi chờ đến phiên mình
- Trả lời các câu hỏi đơn giản “ở đâu” và “ai”

4 đến 5 Tuổi *Con quý vị có...*

- Nhào lộn, nhảy múa hoặc chơi các trò chơi khác và dùng những bắp thịt lớn (như chân)
- Nhảy một chân
- Vẽ mặt người rất giống
- Mặc quần áo mà chỉ cần giúp một chút
- Đặt các câu hỏi “cái gì, ở đâu, ai và tại sao”
- Phát âm rõ phần lớn các chữ ngoại trừ “s, z, th, và r”
- Dùng các chữ nói về kích thước và số lượng (to, nhiều)
- Nói được cả tên và họ
- Thích chơi với các trẻ em cùng lứa tuổi

**Xin
Quý Vị
Cứ Hỏi**
Trẻ Em Không
Thể Chờ Đợi.